

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 291

Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 213 151 6475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοινοποίηση:
Πίνακας Διανομής

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 1401/20.3.2025 Αναφορά»

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, κατά λόγο αρμοδιότητας, σχετικά με το από 31.1.2025 ψήφισμα του Συνδέσμου Συνταξιούχων ΔΕΗ Μεγαλόπολης, στο οποίο διατυπώνονται σειρά συνταξιοδοτικών, υγειονομικών, κοινωνικών και άλλων ζητημάτων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Όσον αφορά το αίτημα περί κατάργησης της προσωπικής διαφοράς και ενσωμάτωσής της στις καταβαλλόμενες συντάξεις

1. Μετά τη θέσπιση με τον ν.4387/2016 (Α' 85) νέου τρόπου υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ από 13.5.2016 και μετά, προβλέφθηκε με τα άρθρα 14 και 33 του ίδιου νόμου και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες α.π. οικ.26083/887/2016 (Β' 1605) και Φ.11221/οικ.10772/382/9.3.2021 (Β' 1082) Υπουργικές Αποφάσεις, ο επανυπολογισμός από 1.1.2019 των καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12.5.2016 κύριων συντάξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.4387/2016, για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του e-ΕΦΚΑ (λήψη εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης) και για την προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2β του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4670/2020 και ισχύει, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 14, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 3.β.α και 3.β.β. του άρθρου 25 του ν. 4670/2020 και ισχύει, οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. Εάν από την ίδια ημερομηνία το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020.

3. Σημειώνεται ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν αποκλείει τη θετική αναπροσαρμογή (αύξηση) των συντάξεων όσων συνταξιούχων διατηρούν θετική προσωπική διαφορά μελλοντικά, θέτει όμως ως προϋπόθεση η προσωπική αυτή διαφορά να έχει προηγουμένως μηδενιστεί μέσω του συμψηφισμού της με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 25 παρ. 4α του ν.4670/2020 αναπροσαρμογές/αυξήσεις των συντάξεων και τούτο διότι:

i. αφενός με τον ν. 4387/2016 θεσπίστηκε ένας νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που οδηγεί σε μείωση των εφεξής καταβαλλομένων συντάξεων σε σχέση με το προϊσχύον σύστημα, με σκοπό τη συγκράτηση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος. Συνεπώς, όσοι καθίστανται συνταξιούχοι από τις 13.5.2016 και μετά βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους ήδη συνταξιούχους την ημερομηνία αυτή, των οποίων οι συντάξεις υπολογίστηκαν με διατάξεις προγενέστερες του ν.4387/2016, και

ii. αφετέρου η θετική προσωπική διαφορά διατηρήθηκε και συνεχίστηκε η καταβολή και μετά την 1.1.2019, με αποτέλεσμα οι διατηρούντες θετική προσωπική διαφορά παλαιοί συνταξιούχοι να βρίσκονται σε ευμενέστερη θέση σε σχέση με τους μετά το ν.4387/2016

συνταξιούχους ακόμη και στις περιπτώσεις που έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δεδομένα (έτη ασφάλισης και συντάξιμες αποδοχές).

2. Αναφορικά με το αίτημα για τη χορήγηση αυξήσεων στις καταβαλλόμενες συντάξεις

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης έχει λάβει σειρά στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη των συνταξιούχων, ιδίως των χαμηλοσυνταξιούχων, παραμένοντας συνεπές προς τη δέσμευση της Κυβέρνησης ότι τα θετικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται καθ' υπέρβαση των στόχων θα επιστρέφουν ως όφελος στην κοινωνία. Συγκεκριμένα, τα προηγούμενα χρόνια έχουν γίνει οι κάτωθι ενέργειες:

Με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 4865/2021 (Α' 238) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2021 καθώς και προσαύξηση των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία και σε ανασφάλιστους υπερήλικες.

Με τα άρθρα πεντηκοστό τρίτο και πεντηκοστό τέταρτο του ν. 4917/2022 (Α' 67) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους το Πάσχα του 2022, και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με τα άρθρα 3 και 4 του ν. 4997/2022 (Α' 219) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2022 και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 (Α' 77) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση το Πάσχα 2023 σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ που διατηρούσαν προσωπική διαφορά και των οποίων οι συντάξεις, ως συνολικό ποσό, είτε δεν αυξήθηκαν καθόλου είτε αυξήθηκαν μερικώς.

Με το άρθρο 118 του ν. 5072/2023 (Α' 198) χορηγήθηκε επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά συνταξιούχων και δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων, καθώς και σε άτομα με αναπηρία τα Χριστούγεννα του 2023.

Με τα άρθρα 123 ν. 5078/2023 (Α' 211) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2023, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς.

Με τα άρθρα 17 και 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική

ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2024, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς, καθώς και επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά και άτομα με αναπηρία.

Επίσης, μετά από 12 χρόνια, έχουν δοθεί τρεις μόνιμες αυξήσεις στις συντάξεις, κατά 7,75% το 2023, κατά 3% το 2024 και κατά 2,4% από 01.01.2025, με εφαρμογή του μηχανισμού που συνδέει την αύξηση των συντάξεων με την αύξηση του Α.Ε.Π. και την εξέλιξη του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Αυτό σημαίνει ότι με την τελευταία αύξηση το σωρευτικό ποσοστό αύξησης των συντάξεων υπερβαίνει το 13% εντός της τελευταίας τριετίας.

Περαιτέρω, με το άρθρο 52 του ν. 5167/2024 (Α' 207), το μέτρο της πλήρους απαλλαγής από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη επεκτείνεται από 01.03.2025 και στους ήδη και εφεξής συνταξιούχους που θα δικαιούνταν την παροχή του Ε.Κ.Α.Σ. εάν είχαν καταστεί συνταξιούχοι κατά το τελευταίο έτος καταβολής του.

Τέλος, σχετικά με την εξαγγελία του Πρωθυπουργού για χορήγηση με νομοθετική ρύθμιση επιδόματος ύψους 250,00 ευρώ σε συνταξιούχους κατά τον μήνα Νοέμβριο κάθε έτους, σας γνωρίζουμε ότι ψηφίστηκε ο νόμος υλοποίησης της εξαγγελίας, και συγκεκριμένα ο ν. 5217/2025 (Α' 120), στο άρθρο 72 του οποίου εξειδικεύονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος (ηλικία δικαιούχων, οικογενειακό εισόδημα, αξία ακίνητης περιουσίας).

Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποδεικνύουμε έμπρακτα τη δέσμευσή μας να στηρίξουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους και να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή με υπευθυνότητα και σεβασμό στη δημοσιονομική σταθερότητα.

Όσον αφορά στο αίτημα για αυξήσεις στις επικουρικές συντάξεις, η αναπροσαρμογή των επικουρικών συντάξεων διενεργείται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 44 του ν. 4670/2020 και την προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 υπ' αριθμ. 17537/989/06.05.2020 (ΦΕΚ Β' 1887) Υπουργική Απόφαση των Τεχνικών Παραμέτρων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΥΑ περί μηχανισμού εξισορρόπησης, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

3. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναχορήγησης της 13ης και 14ης σύνταξης

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών ορίων και δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάσει του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016, με τις διατάξεις της υποπαρ. Β4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) για τον Δημόσιο Τομέα, και με τις διατάξεις της υποπ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ίδιου νόμου για τον Ιδιωτικό Τομέα, καταργήθηκαν τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας για τους συνταξιούχους και δικαιούχους βοηθημάτων όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και του Δημοσίου από 01.01.2013.

Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), προβλέφθηκε - για το έτος 2019 και για κάθε επόμενο έτος, η χορήγηση 13ης σύνταξης στους δικαιούχους κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, στους δικαιούχους προσυνταξιοδοτικής παροχής και στους δικαιούχους επιδομάτων σύνταξης με αιτία την αναπηρία, το ύψος της οποίας καθοριζόταν με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Ωστόσο, το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4670/2020 (Α' 43) και εκ νέου τροποποιήθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4837/2021 (Α' 178). Η νέα ρύθμιση ουσιαστικά κατήργησε την 13η σύνταξη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), όπως ισχύει μετά τις ως άνω νομοθετικές μεταβολές, προβλέπει ότι: «1. Από την 1.1.2020 στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό εγγράφεται δαπάνη ύψους 0,5% του ΑΕΠ, από την οποία καλύπτεται η δαπάνη που δημιουργείται ετησίως σε εφαρμογή των υπ' αριθμ. 1890/2019 και 1891/2019 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και τυχόν πλεόνασμα μεταφέρεται στον e-ΕΦΚΑ, προκειμένου να καλυφθούν παροχές πρόνοιας και υγείας και δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται πριν από την κατάθεση στη Βουλή του προσχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλογιστικές προβολές, τα στοιχεία εκτέλεσης του κοινωνικού προϋπολογισμού και τους ετήσιους δημοσιονομικούς στόχους, καθορίζεται ετησίως το ποσό που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της δαπάνης από την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων της παρ. 1.».

Σύμφωνα, εξάλλου, με την αιτιολογική έκθεση του νόμου (επί του άρθρου 47 του ν. 4670/2020 που αντικατέστησε το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 και κατήργησε την 13η σύνταξη): «...Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού

συστήματος, αλλά και ο ανταποδοτικός και αναδιανεμητικός του χαρακτήρας ... Ειδικότερα από την ανωτέρω ετήσια δαπάνη που έχει ήδη συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του 2020, ένα μέρος της θα καλύπτει τις νέες πολιτικές που προτείνονται, όπως την άρση των περικοπών στις επικουρικές συντάξεις και την αυξημένη δαπάνη κύριων συντάξεων λόγω των αυξημένων νέων ποσοστών αναπλήρωσης ενώ μέρος της δαπάνης θα καλύψει πολιτικές κοινωνικού κράτους (πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης, υγείας) ...».

Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά στο αίτημα επαναφοράς της 13ης και της 14ης σύνταξης στο Δημόσιο, αρμόδιο να σας ενημερώσει είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στο οποίο κοινοποιείται το παρόν.

4. Όσον αφορά στην καταβολή αναδρομικών ποσών από περικοπές των συντάξεων βάσει των ν. 4051/2012 και ν. 4093/2012 για το 11μηνο 6/2015-5/2016

Με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 (Α' 148), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του ν. 4734/2020 (Α' 196), σε συμμόρφωση με τις αριθμ. 1439-1443/2020 αποφάσεις του ΣΤΕ προβλέφθηκε για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα η επιστροφή (άτοκα) των ποσών μειώσεων των κύριων συντάξεων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 4051/2012 (Α' 40) και του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 του ν. 4093/2012 (Α' 222) και αφορούν το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 (Α' 185), ήτοι 12.5.2016. Ειδικά για τους συνταξιούχους του πρώην Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), τα προς επιστροφή ποσά υπολογίζονται με βάση τις μειώσεις που επιβλήθηκαν στις κύριες συντάξεις τους κατ' εφαρμογή της αριθμ. 476/28-02-2012 (Β' 499) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Ομοίως, με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 (Α' 196), προκειμένου για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣΤΕ, προβλέφθηκε για τους συνταξιούχους του δημόσιου τομέα, τους συνταξιούχους υπαλλήλους των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς και τους συνταξιούχους υπαλλήλους του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (Α' 276), η επιστροφή άτοκα ποσών μειώσεων των κύριων συντάξεων τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων των

ανωτέρω κατηγοριών συνταξιούχων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπαρ. Β3 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) και αφορούν το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 (Α' 185), ήτοι 12.5.2016.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω εκδόθηκαν οι α.π. Φ.11321/35005/1528/13.10.2020 (ΑΔΑ: ΨΜΣΣ46ΜΤΛΚ-Ε5Λ) και α.π. Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 (ΑΔΑ: 9Η4246ΜΤΛΚ-ΦΔΨ) Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις με τις οποίες εξειδικεύτηκε ο τρόπος επιστροφής των ποσών μειώσεων συντάξεων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, αντίστοιχα.

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 (Α' 148), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 34 του ν. 4734/2020 (Α' 196) και ισχύει, και την παρ. 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 προβλέπεται ότι, με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4734/2020 όπως και της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα αντίστοιχα για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, κατά το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν.4387/2016, δυνάμει του ν. 4051/2012 και του ν. 4093/2012, αποσβέννυνται. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 όπως ισχύει, η προβλεπόμενη απόσβεση δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του νόμου ως προς τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το καταβαλλόμενο ποσό της παρ. 1 του ως άνω άρθρου.

Η πρόβλεψη του νόμου για την απόσβεση των αξιώσεων καταλαμβάνει μόνο όσους συνταξιούχους δεν είχαν ασκήσει ένδικα βοηθήματα ή μέσα μέχρι την δημοσίευση του ν. 4714/2020, ήτοι μέχρι 31.07.2020, ενώ δεν αφορά τα πρόσωπα που είχαν ήδη ασκήσει ένδικα βοηθήματα ή μέσα νωρίτερα, των οποίων οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται κανονικά και σε καμία περίπτωση αυτή δεν καταλαμβάνει τις δικαστικώς αναγνωρισμένες με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις αξιώσεις.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι κατά των ανωτέρω ΚΥΑ ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης από συνταξιούχους και συλλογικά όργανα συνταξιούχων, οι οποίες εκδικάστηκαν από το ΣΤΕ και εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες κρίθηκε ότι οι διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 δεν αντίκειται στα άρθρα 17 και 25 του Συντάγματος και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ, και ως εκ τούτου, είναι συνταγματική η επιστροφή ποσών από περικοπές κύριων συντάξεων και όχι επικουρικών και δώρων, για το διάστημα 11.6.2015-

12.5.2016 στους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η απόσβεση των λοιπών αξιώσεων για όσους συνταξιούχους δεν άσκησαν προσφυγή μέχρι 31.7.2020.

Τέλος, όσον αφορά στην καταβολή αναδρομικών ποσών από περικοπές δώρων, επιδομάτων και επικουρικών συντάξεων, έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 3/2025 απόφαση του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου σχετικά με την συνταγματικότητα ή μη των περικοπών του ν. 4093/2012. Το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στις αποφάσεις 2287 και 2288/2015 του ΣΤΕ με την απόφαση 1509/2023 του Αρείου Πάγου. Ως εκ τούτου, οι προαναφερόμενες αποφάσεις εξακολουθούν να ισχύουν, καθώς και όσα παραπάνω αναφέραμε σε απάντηση της αναφοράς σας.

5. Όσον αφορά την καταβολή της σύνταξης χηρείας στο 70% αυτής του θανόντος

Για θανάτους οι οποίοι έχουν επισυμβεί από 13.05.2016 και εφεξής, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν.4387/2016 (άρθρου 85), όπως ισχύει. Πιο συγκεκριμένα, ο επιζών δικαιούχος σύζυγος της σύνταξης λόγω θανάτου όλων των ενταχθέντων στο e-ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου δικαιούται το 70% της σύνταξης λόγω θανάτου για μία τριετία. Μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, το ως άνω ποσοστό μειώνεται στο 50%, εφόσον ο δικαιούχος εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος, κατά το χρόνο θανάτου είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%. Στην περίπτωση αυτή εξακολουθεί να λαμβάνει το 70% της σύνταξης ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4499/2017 (Α' 176), ορίζεται κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου, το οποίο είναι ανάλογο με τα έτη ασφάλισης και κυμαίνεται από 409,13 € για δεκαπέντε χρόνια ασφάλισης μέχρι 436,40€ για είκοσι έτη ασφάλισης και άνω. Το ως άνω κατώτατο όριο χορηγείται αυτοτελώς στον επιζώντα σύζυγο/μέρος συμφώνου συμβίωσης και επί ύπαρξης και δικαιοδόχων τέκνων τα δικαιούμενα ποσοστά σύνταξης εφαρμόζονται επί του ποσού που εδικοιούτο ή ελάμβανε ο θανών με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό των δικαιοδόχων (επιζώντος και τέκνων) πολλές φορές να υπερβαίνει το ποσό που εδικοιούτο ή ελάμβανε ο θανών.

Για θανάτους οι οποίοι έχουν επέλθει πριν από τις 13.05.2016, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3863/2010. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου ορίζεται ότι, μετά την πάροδο της τριετίας, σε περίπτωση που ο επιζών των συζύγων εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη περιορίζεται στο 50% της σύνταξης λόγω θανάτου έως την συμπλήρωση του 65 έτους της

ηλικίας του. Μετά τη συμπλήρωση του ορίου αυτού, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 70% της σύνταξης αυτής. Σημειώνεται ότι, εάν ο επιζών των συζύγων, κατά την ημερομηνία θανάτου είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Τα προβλεπόμενα από το άρθρο 12 του ν.4387/2016 για τις συντάξεις λόγω θανάτου αφορούν αποκλειστικά στις κύριες συντάξεις και δεν έχουν εφαρμογή στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης.

Οι επικουρικές συντάξεις λόγω θανάτου, ως προς τα δικαιοδόχα μέλη και τα ποσοστά μεταβίβασης, ρυθμίζονται από τις καταστατικές διατάξεις κάθε ταμείου, τομέα κλάδου και λογαριασμού ενταχθέντα στο πρώην ΕΤΕΑΕΠ, καθώς, όπως προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 94Α του ν.4387/2016 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αυτές ισχύουν μέχρι την έκδοση του Ενιαίου Κανονισμού Ασφάλισης και Παροχών του e-ΕΦΚΑ.

Τέλος, τα θέματα που άπτονται της εφαρμογής και του τρόπου υλοποίησης των διατάξεων του άρθρου 12 του ν.4387/2016 για τη σύνταξη λόγω θανάτου, καθώς και τυχόν δυνατότητα βελτιωτικής μεταβολής των σχετικών διατάξεων αποτελούν ζητήματα η ρύθμιση των οποίων απαιτεί ρητή διάταξη νόμου .

6. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναφοράς της εισφοράς υγειονομικής περίθαλψης μόνο στην κύρια σύνταξη και σε ποσοστό 4% αυτής

Μετά την σύσταση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν.3918/2011, το ποσοστό εισφοράς των συνταξιούχων όλων των ασφαλιστικών οργανισμών, που καλύπτονται για παροχές υγειονομικής περίθαλψης από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., καθορίσθηκε σε ποσοστό 4%. Η ασφαλιστική εισφορά των συνταξιούχων που ήταν μικρότερη του ανωτέρω ποσοστού διαμορφώθηκε στο 4%, από 1.1.2012.

Με τις διατάξεις της παρ. 31 του άρθρου 1 του ν. 4334/2015 (Α' 80), η οποία αναριθμήθηκε σε παρ. 30 με τις διατάξεις της περίπτωσης 2, υποπαράγραφος Ε2 της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α'94), από 1.7.2015 το ποσοστό εισφοράς των συνταξιούχων υπέρ υγειονομικής περίθαλψης που παρακρατείται από τις κύριες συντάξεις, ανεξαρτήτως αιτίας ή φορέα, αυξάνεται από 4% σε 6% και θεσπίζεται για όλους τους συνταξιούχους επικουρικής σύνταξης εισφορά υγειονομικής περίθαλψης σε ποσοστό 6% που υπολογίζεται επί του καταβαλλόμενου μηνιαίου ποσού όλων των επικουρικών συντάξεων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν. 4387/2016 από 1.7.2016 η εισφορά υγειονομικής περίθαλψης υπέρ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για παροχές ασθένειας σε είδος καθορίζεται σε ποσοστό 6% και υπολογίζεται επί του καταβαλλόμενου ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, αφού αφαιρεθούν τα ποσά που αντιστοιχούν στην Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων και στην Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης.

Σε περίπτωση συρροής περισσότερων της μιας κύριων ή επικουρικών συντάξεων στο ίδιο πρόσωπο, το ως άνω ποσοστό ύψους 6% υπολογίζεται επί του αθροίσματος των καταβαλλόμενων κύριων ή επικουρικών συντάξεων ανεξαρτήτως αιτίας και κατηγορίας. Για τους δικαιούχους σύνταξης που συγχρόνως λαμβάνουν εξωδρυματικό επίδομα, ή απολύτου αναπηρίας, ή τυφλότητας δεν υπολογίζεται εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης επί των ανωτέρω επιδομάτων.

Στην περίπτωση κατά την οποία οι συνταξιούχοι λαμβάνουν σύνταξη και αποδοχές από μισθωτή εργασία ή από άσκηση επαγγέλματος ή απασχόλησης, καταβάλλεται το προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης επί της συντάξεως που λαμβάνουν, καθώς και επί των πάσης φύσεως αποδοχών τους .

Επομένως, μετά την ισχύ του ανωτέρω νόμου, ο υπολογισμός της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη γίνεται με ενιαίο τρόπο σε όλους τους συνταξιούχους ανεξαρτήτως ποσού και κατηγορίας συντάξεως με εξαίρεση τους δικαιούχους συντάξεως που συγχρόνως λαμβάνουν και εξωδρυματικό επίδομα ή επίδομα απολύτου αναπηρίας ή τυφλότητας, οι οποίοι δεν υπόκεινται σε παρακράτηση εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης επί των ανωτέρω επιδομάτων από τον Μάρτιο του 2020 και εφεξής.

Αναφορικά με την εξέταση της δυνατότητας επαναφοράς του ποσοστού εισφοράς υγειονομικής περίθαλψης υπέρ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στο ύψος του 4% και υπολογισμού της μόνο επί της κύριας σύνταξης, όπως ίσχυε μέχρι τον 8ο/2015, αντί του 6% επί του συνόλου των συντάξεων που ισχύει σήμερα, προς οικονομική ανακούφιση των συνταξιούχων, η μείωση του ποσοστού της εισφοράς από 6% στο 4% επί της κύριας μόνο σύνταξη θα έχει ως συνέπεια τη μείωση των εσόδων του ΕΟΠΥΥ και τη συνακόλουθη οικονομική αδυναμία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις χορήγησης των παροχών σε είδος, δεδομένου ότι η οικονομική βιωσιμότητα του ΕΟΠΥΥ εξαρτάται άμεσα από την καταβολή της εισφοράς των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του e-ΕΦΚΑ.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Πίνακας Διανομής

-Βουλευτής κ. Παπαηλιού Γιώργος

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Υφυπουργού